

I. 2259

Simmuna kirrik

ja

mõnned armsad luggemise tükkid lastele.

Wäljaantud

Simmuna kirriko ehhitamise heaks.

SAC. SOC. STUD.
ESTONORUM.
1880.

So. E. Jacobsen

Simmuna uendatud kirriko pilt.

Tartus, 1880.

Trükkitud G. Saakmann'i juures.

Gegen den Druck dieser Gebetsblätter ist von Seiten des Violänd. Evangel.-Lutherischen
Consistorii nach vorgängiger Durchsicht derselben nichts einzuwenden.
St. Marien in Dorpat 1880, Januar 24.

Im Namen und Auftrage des Consistorii:
A. G. Willigerode, Consistorialrath.

Jensuri poolest lubatud. Tallinnas, 29. Januaril 1880.

ENSV ÕA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

45154

Laul.

Wiisil: Arkage! ni wahhid hüüdwad.

Sinno kodda ehitada
Ja sinno auuks surendada,
On Meie kohhus teha tööd.
Parras aeg on kätte jõudnud,
Ja wahhimehhed on ju hüüd-

nud,
Oh tõuske tulge tõle kõik!
Oh Jumal aita sa
Meid julgest' ehita
Sinno kodda!
On nõdder weel
So laste meel —
Keik lotus seisab sinno peal.

Taewa mannaga meid sõda,
Ja elloweega isse joda
Ses templi ehituse töös!
Usso kilpi meile anna,
Ja waimo mõet, so pühha

sonna,
Meil ehitabes seisko käes.
Ni on so rahwa wiis.
Mis ial tulles siis —
Sinna aitad,
S' mödda läab,
Wõit meile jääb,
Kõik sinno arm ja heldus teeb!

~~~~~

Lühhike kõnne lastele.

Simmuna kiriko ehitamise heaks.

—

Armsad lapsed!

Armastus teie wasto on mind sundinud, selle lehhe-
fese läbbi issearranis teiega kõnneleada, ning ka üksite selle
kõnne ning juttustamisega teie noorte süddamette külge
püüda Jummalala abbiga kopputada. — Teie näte armsad
lapsed, et kohhe esimese lehhe peal üks kenna kiriko pilt
teie filmade ees seisab. Wistist tunnete jubba tornist, et
se meie armsa Simmuna kiriko pilt on. Torn on wanna,
ning ka pool kirikut torni all jääb wannaks, ja seeläbbi
et tedda niüid altari poolt otsast sowitakse laiemaks ja
pitkemaks ehitada, saab ta eddespidi, kuidas jõud lubbab,
kas selle pildi wiisil, wõi nattuete mudetud teisel wiisil, meie
igga ühhe filmi paistma.

Ollete küil ka kuulnud, ning teate ka wägga heaste, et meie kirrik, meie armas pühha kodda, meie sure kihhelfon-, nale ja koggudusele ni wägga piisufeseks on jänud, et rahwast ennam jisse ei mahhuta, ja sesamma hädda sunnib nüüd koggudust, kirriko ehhitamist ette wõtma. — Agga teate küil armsad lapsed, et kirriko ehhitamine mitte kerge asji ei olle, waid paljo abbi iggalt poolt tarwitab. Ta tarwitab abbi, üllema ja allama, waese ja rikka, noorte ja wannade, ja ka laste käest. Jubba talwel sai teie wannemate ja noorte hingedele, üks triikitud ramatuke kirriko ehhitamise heaks wäljaantud, mis ükspäinis neile sai mällestuseks antud, kes 20 koppikat ehk weel ennam, kirriko ehhitamise heaks ollid annud. Agga teil armsad lapsed, ei olnud mitte ni paljo rahha anda ja jätte se-pärrast ilma kirriko pildita ja luggemise lehhetä, ja watasite halleda melega nende peale, kessel luggemise leht ja pilt käes olli, ning mõnnedki mõtlesid wistist: nori innimesi ja wannasiid on pallutud pühha kōja ehhitamise heaks andisiid anda, agga meid mitte; nemmad on luggemise lehhe ja pildi sanud, agga meie mitte. Meie oškame ommeti ka ennamiste jubba 8 fast aastast sadik luggeda, ja annaksime ka heamelega Jummalä ja omma armsa pühha kōja auuks iggäuks omma jõudo möda, kas 5, 6 ehk 10 koppikat, kui ka üht mällestuse pilti ja luggemise lehte ennestele saaksime. Sedda weiket andi wõime ju ühhe päwaga marja noppimisega tenida.

Selle lotusega, et surem hullk meie kihhelfonna lastest, ommas süddames nõnda on mõelnud, on ka sesunnane lehhele just laste heaks ja rõemuks wäljaantud, ja meie lodame, et se weike and, mis nende kätte nüüd pakkutakse, neid ka saab rõemustama, ärratama ja seddasamma ajab teggema, mis nende wannemad ees on teinud, se on, — Jummalä auuks ja kirriko ehhitamise heaks ka middagi andma. — Wannemad, kes ennam jõudsiid anda, saiwad surema lehhe, agga teie, armsad lapsed, kessel piisufe jõud

on, sate ka piisem mällestuse leht, ja ei pärritagi teie käest enam kui 5, 6 ehk 7 koppikat, ja on teil enam omma Jum-
mala auuks anda, siis andke sedda hea melega omma kool-
meisteri kätte ja laske omma ninmi nöri ramatusse kirja panna.

Armsad lapsed, mis mul weel teile palludes on öölba:
aunistagem omma kallist Jummalat pühha kooda, sago ta teile
jubba lapsel põlwes armsaks ja kalliks. Igga kord kui kirriko
torni ots teie filmi paistab, siis mõelge et torni al, selle meie
armsa Simmuna kirrikus jubba 660 aastat Jummalat on
tenitud, ning Issa, Poia ja pühha Wainule tänuo ning kituse
laulusid on laulud. Wõite arvata, kui palju lapsi selle aja
sees siin on samud ristitud, kui mitto sadda tuhhat korda jutlust
ja jummalat sõnna kuulutatud. Oh kes jõuab neid sadda tuh-
handid kōik ninnetata, kes siin meie armsas kirrikus on ris-
titud, laulatud, maetud ja Jummalat armo lauale wõetud,
ning ka ommad põlwed omma Issanda ette on niikutand.

Waatke armsad lapsed, ni wanna ja auwäärt on meie
pühha kooda, se on üks pühha paik ja Jummalat kooda,
kus ka lapsed juba norelt peawad õppima omma wanne-
mate kõrwas käima Jummalat tenimas. Pühha kooda olgo
teil siin mapeal se kõige pühham, armsam ja kallim paik. —
Teie teate ommeti pühhas kirjast, et pühha laps Jesus,
kui ta 12^{ne} aastane olli, ei pannud ta sedda mitte raskest,
omna wannematega sedda pitka tekonda Naatsaretist,
ülles Jerusalemma minna. Waatke, kui kennaste kostis
Jesus omna wannematele: „Eks teie ei teadnud, et ma ses
(kojas) pean ollema, mis mo Issa pärralt on?“ —

Mõnda käigem ka teie armsad lapsed, omma Jesuse ees-
märgi järrele, omna wannematega sagedaste pühhas kōjas,
et jummalikkud asjad teie süddametes ju aegaste maad wõit-
sid leida, enne kui ilmlikkud asjad sedda on täitnud ja teie süd-
dant waimulikko asja wasto kõrwaks ju tuimaks teinud. Kui
ikka pühha lapsel Jesuse, pühha ello märki, ni kui se allumine
laul ütteleb — omma filmade ees peate, küll siis jääb ka
pühha kooda teil armsaks. —

Oh Jeesus pühha lapsute,
 Sa olled meile lastele
 Kül tähhets, agga aita sefs
 Et same sinno sarnatsefs

Sa pühha noormees pühhitse
 Meil nore rahwa süddame,
 Siis taub uhtus, wallatus,
 Ja teregemeel ja fimalus.

Sa ollid Onnisteggia,
 Üts allandlit tötegiä,
 Ka palle higgis meie wend,
 Kes tätte tööd meil pühhitsend.

Küüd aita omma Waimuga
 So jälgedes meid töndida,
 Ja paistlo wälja meie seest
 So pühha tujo — suust ja tööst.

Küüid kuulgem weel armsad lapsed mõnni kenna
 süündinud luggu, waggaißt lastest, kellest ennestelle märko
 ja õppetust wõite wõtta.

Mis minna waene wõiu teha“.

Nõnda ütlewad mitto, agga nõnda ei peats tegi
 ütlemä. Igga inimene, igga laps wõib head tehha, kui
 ta agga pühha Waimo külgekoppnutamißt ommas süddame-
 tunnistuses wõttab tähhele panna ja ka selle järrele tehha.
 Wanna südda ja lihameel ei panne omma süddame tun-
 nistuse healt mitte tähhele, ja ei tahha ka middagi head
 tehha, sest et temmal wäga raske on. Agga immeßs
 peame sedda pannema, kui ussinaks, heldeks, targaks
 ja wirgaks teeb üks uus süda inimest. Uus inimene
 on kogguni teine kui wanna inimene. Uus inimene
 tahhab kõit, jõuab kõit, mõistab kõit ja teeb ka, mis wanna
 meel ial ei tahha egga jõua. Sedda näme kõigist jumma-
 lafartlikkuißt ja waggaißt inimestest. Agga siin tahhan
 üht kenna luggu ühhest lapsest juttustada, mis head
 temma omma isfale olli teinud.

Kord istusid küllarahwas pühhapääwa õhtul koos
 ja kulafid pealt, mis üks usklik mees neile Jummalä rigi
 asjust kõnneles. Tä südda läks kõnneledes sojaks ning
 ta ütles: „Igga laps wõib head tehha,“ ja näitäs
 sõrmega ühhe tüttarlapse peale, mis ühhe wannamehhe
 põlwede wahhel seisfis. — Sesamma wannamees, kelle
 põlwede wahhel laps seisfis, ütles: „Se on töeste tössi,
 mis sa ütled, et igga laps wõib head teha; kuulge ma
 rugin. Teie teate, et ma enne jodik ollin, teate ka, et

ma nüüd mitte enam wina tilka suhhu ei wõtta, mis eest ma Summalale ikka suurt tänno annan. Ma tahhan üttelda, kuidas ma omma lapse palwe läbbi, wina tõwest lahti sain. Ühhel päwal tahtsin ma jälle kõrtsi minna, ja ei tahtnud omma piisufest tüttart mitte üksi koju jätta, sest emma hingas jubba mõnne aasta eest haudas. Kui last sülle wõtsin ja minnema hakkasin, hakkas laps kibbedaste nutma ja ütles: „Pai isä, ärra minne!“ — „Bea su!“ kääratasin minna. — „Kulla pai isä, ärra minne, ma palun, ärra minne mitte!“ „Kas sa pead omma su?“ ütelsin ma teist korda. Agga kui lapse sojad silmapisjarad mo palle peale langesid, need sullatasid mo süddant, ja wata, se aitas. — Ma ei sanud enam sõnna suust, pannin lapse süllest mahha ja jäin koju. Tänno Summalale, minno jallad polle sest sadik kõrtsi sanud. Sa nüüd ollen ma õnnelik inimene, ja sedda head olli mulle mo laps teinud. Sepärrast on tõssi: „Agga laps wõib ka head teha, ja kellegil polle tarwis üttelda: „Mis minna waene wõin teha? — Et kül kõik lapsed just sel wiisil ja kombel head ei wõi teha, wõib süski igga üks ommal wiisil head teha ja kassjo sata. Mõnda kui laps ei wõi kiwwisid weddada ja müri teha ehhitamise jures, — agga ommeti wõib ta omma pari koppikaga ka aidata, sest ka need koppikat pari tuhhande laste käest, aitawad ja tewad jubba ehhitamise jures sure tükki tööd ärra. Sepärrast ärra üttele mitte, armas laps: „Mis head wõin minna waene teha?“

Saksjamaal hakkati ka ühhes makonnas kolme aasta eest üht uut kirrikut ehhitama, ja rahwas ollid ni ussinnad kui sippelgad ehhitamise tö kallal, ja andisid ni rohkeste andid, et mõnne aastaga uus suur kirrik walmis olli. Ühhel pühhapäwa hommitul astusid hull lapsi ühhest küllast õppetaja jure ja puistasi iggaüks ommast kottist hea pihhotäie wask ja hõbberahha laua peal. „Sedda olleme korjanud omma ue kirriko ehhitamise heaks“ —

ütlesid lapsed. Õppetaja watas sure filmadega nende otsa, ning küsis: „Kust ollete teie sedda hulk rahha sanud?“ Selle peale kõnnesid lapsed, iggäiks ommal wiisil, kuidas kessi sedda rahha oli sanud ja korjanud. Üks ütles: „Minnul olli üks korjanduse karbik, kuhho sisse ma kõik neid kopikaid korjasin, mis mulle mo wannemad, suggulased ja mo ristisad ja emmad kinkisid; sedda karbikest teggin ma nüüd lahti, ja kõik mis sealt seest leidsin, tōin ma nüüd, armas õppetaja, Teie kätte, meie ue kirriko ehhitamise heaks.“ — Teine ütles: „Minno isal on suur ounapu aed, kus palju ouna- ja marjapuid sees on, ja selle eest, et ma noremaid lapsi hoian, ja omma järgmisi lugema ja sukka kudduma õppetan, kinkis isa mulle mullo süggise ühhe ounapuu ütteldes: Kõik sedda wilja, mis se pu igga aasta kannab, annan ma sulle, kui sa hea ja sõnnatulelik laps olled. Mii need ounad ära ja hoi sedda raha et sul nihästi misfioni tö, kui ka piiblikoguduse ehk mu tarwilise andi tarwis, ka ommast käest ollets Jummal aauks middagi anda. Siin toon ma nüüd sedda andi mis Jummal mulle kahhel aastal selle pu läbbi on annud. Ma annan sedda nüüd jälle Jummal kätte intressi peale taggasi, wõtke ja pruukige sedda temma pühha koja ehhitamise tarwis“ — Nõnda kõnnesid ka kõik teised ja ütlesid kuidas iggäiks omma ande rahha ollid teeninud. Õppetaja rõnemustas, tännas ning õnnistas lapsukesi, ja nõnda läksid nad siis jälle iggäiks rõnemuga omma kojo. Waatke armsad lapsed, ja wõtke ka neist lastest head õpetuse märki. — Laste sõrmed, kui Jummal armastus neid taggaajab, wõiwad palju head tehha ja kasso sata. Memmad ärratasid ka teisi lapsi kihhelsonnas selle töle, ja teggid sedda armastuse tööd ikka waggusi eddasi. Nõnda wõiwad siis wannad ja nored, iggäiks ommal kombel, kui Jummal agga head tahtmist annab, Jummal rigi heaks palju head tehha ja kasso sata. Andko Jummal sedda meelt ja tahtmist ka meile ja meie lastele!

